

Resumé

Německý ústavní vývoj 19. století

Diplomová práce se zabývá německým ústavním vývojem 19. století. Jejím cílem je představit vývoj ústavního zřízení a ústavních institucí německých zemí a popsat ústavní základy sjednocení německých zemí v 19. století.

Práce se člení do sedmi kapitol. V první kapitole je ve dvou podkapitolách stručně popsáno ústavní zřízení Svaté říše římské národa německého na konci 18. století a ústavní zřízení v jejích teritoriích, které bylo výchozím stavem pro další vývoj.

Druhá kapitola se člení na pět podkapitol, v nichž je pozornost věnována událostem, které následovaly v důsledku vypuknutí francouzské revoluce, Závěrečnému usnesení říšské deputace, zániku Svaté říše římské, ústavní charakteristice Rýnského spolku a z hlediska ústavního vývoje významným reformám, které proběhly v Prusku na počátku 19. století.

Třetí kapitola se skládá ze dvou rozsáhlejších částí. V první části je popisováno ústavní zřízení Německého spolku, jeho instituce, způsob, jakým ovlivňoval ústavní zřízení německých zemí a represivní právní předpisy, které přijímal v reakci na sílící národně liberální hnutí. Druhá část třetí kapitoly je naopak věnována liberálním tendencím v ústavním vývoji první poloviny 19. století. Stručně je v ní zmíněna hambašská slavnost, která měla význam pro šířící se národně liberální hnutí. Rozebírány jsou dále důležité ústavní konflikty, ke kterým v této době v některých německých zemích došlo, a dále je charakterizován německý raný konstitucionalismus, který přinesl první liberálněji pojaté ústavy. Z množství ústav, jež byly v této době přijaty, jsou vybrány württemberská a kurhesenská, které jsou blíže popsány. Kapitola končí popisem německého celního a obchodního sjednocení na základě Německého celního spolku.

Čtvrtá kapitola je věnována revolučním událostem roku 1848 a analýze následně v roce 1849 přijaté německé ústavy, která byla první celoněmeckou moderní ústavou. V pěti podkapitolách jsou postupně rozebírány politické okolnosti vypuknutí revoluce, práce prozatímního parlamentu, práce národního shromáždění ve Frankfurtu, analyzována je ústava z roku 1849 a dále jsou popsány příčiny neúspěchu revoluce.

Následuje pátá kapitola, jež popisuje vývoj po roce 1848. Pátá kapitola se člení do šesti podkapitol. V prvních třech podkapitolách je rozebírán návrat k represivní politice

předbřeznového období, neúspěšný pokus o sjednocení některých německých států v Erfurtské unii a kurhesenský ústavní konflikt, který byl důležitý pro vývoj práva soudů přezkoumávat ústavnost právních předpisů. V další podkapitole je pozornost věnována ústavnímu vývoji v Prusku. Je analyzována pruská ústava i pruské volební právo a rozebírán je i pruský ústavní konflikt, jeho význam a interpretace. Zbývající dvě podkapitoly popisují ustavení a zřízení Severoněmeckého spolku včetně jeho ústavy a celní a obchodní integraci Severoněmeckého spolku s jihoněmeckými státy.

Šestá kapitola se ve třech podkapitolách věnuje založení Německé říše a obsahu tzv. listopadových smluv s jihoněmeckými státy, které se následně staly součástí ústavního práva Německé říše. Rozebírána je dále ústava Německé říše, ústavní orgány a dělba moci mezi říší a země.

Sedmá kapitola poté rozebírá důležité rysy ústavního a politického vývoje Německé říše v letech 1871 – 1914. V sedmi podkapitolách je rozebírán politický systém říše, Bismarckova politika tzv. kulturního boje proti katolické církvi, perzekuce socialistů a zákony o sociálním pojištění. Pozornost je v této kapitole věnována i ústavněprávním rysům vlády posledního německého císaře Viléma II. a postupnému zvyšování významu říšského sněmu. Poslední podkapitola je věnována ústavněprávním aspektům vypuknutí první světové války, kterou v podstatě definitivně končí německý ústavní vývoj 19. století.